

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserații se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	---	---

Salarizarea preoțimii.

Lozinci frumoase și perspective triste.

Salarizarea clerului este din nou la ordinea zilei. Ca orice categorie de muncitori intelectuali, cari resimt mai tragic stările financiare critice prin cari trecem, preoțimea se agită și ea, și pe bună dreptate.

Dela război încoace mai mult a fost cercată preoțimea. Asupra ei s'au îndreptat toate privirile atunci când s'a vorbit și s'au reclamat jertfe. Poporul, pe care războiul l-a instrăinat de biserică, s'a instrăinat de preot. Datina străbună, ca preotul să patroneze toate momentele mari și frumoase din viața creștinului, s'a stricat. Când a venit reforma agrară unii au început a privi jinduituitori până și la... sesiunile parohiale. Ici colo*) nu s'au sfiit să ceară, și chiar să obțină dijmuirea unor averi pe cari înțelepciunea unor capete încoronate le cedase odinioară bisericilor.

„Au ei plată destulă dela stat, ce le mai trebuie și pământ“. „Să le ia pământele!“! Erau vorbe și idei curente; și încă azi, pe urma unui tăcut dar general consimțământ credincioșii în multe cazuri nu mai vreau să știe de bir parohial sau alte corvezi și datorii legale către preoții lor. Politicianismul destrăbălat a pus vârf la toate, și iată unde a ajuns astăzi biserică și slujitorii ei.

*) In Lighet, poate și în alte părți. Deși sesiunile sunt cel mai slab pământ într'o comună. Un preot cu 100 jughere îmi spunea că în 1933 venitul întreg al sesiunii a fost de 3300 lei iar impozitul 5000 lei.

În 1931 a fost plătită numai pe jumătate de an, în 1932 i s'au pus două curbe (reducere de 53% a salariului din 1930), deci ca și mai înainte, cu câteva procente mai puțin; în 1933 o nouă curbă, iar astăzi... *se pregătește o nouă lege de salarizare a clerului.* Bucurați-vă și vă veseliți, căci de nimeni nu se ocupă țara atâta ca de tine biserică, și de preoții tăi! Incât, cuvintele regale, rostite la investirile P. S. episcopi, acum un an, și mai nou la investirea și instalarea I. P. S. mitropolit al Moldovei dădeau fiorii unor curenți de renaștere printr'o biserică ce se vrea renăscută și tare; o undă cu lumină în besna unor genune amenințătoare: „*Biserica astăzi trebuie să reînceapă să-și trăiască adevăratul ei rol și acest rol nu poate să și-l îndeplinească decât prin energia și înțeleapta îndrumare a conducătorilor ei*“. Acum, stăm în fața unei *noui legi de salarizare a preoțimii*; desigur, cum dealfel lasă a se întrezări comunicatul d-lui ministru Lapedatu făcut Sfântului Sinod, o nouă reducere. (Se spune: cu 140 milioane mai puțin, o cotă de 10%).

Înzadar seria un confrate, prin Ianuarie: „*nu cunoaștem nimic din noul proiect. De aceea suntem în drept să așteptăm dela el toate cele bune. În chip deosebit, credem că el vrea sincer să facă dreptate clerului*“; înzadar se vor fi bucurat toți câți au putut arăta de ce sărăcie le este legată existența lor de preoți, nădăjduind o îmbunare, noul proiect va da preoților *mai puțin*, cu 140 milioane mai puțin. Și asta deocamdată și, pe hârtie.

O delegație de episcopi basarabeni și preoți din Vechiul Regat — spun ziarele — care s'a prezentat dlui primministru cu doleanțele clerului a primit răspunsul că „consideră ca ofensă să se mai adreseze cineva șefului guvernului în ce privește revendicările preoțimei pentru care partidul (auzi: partidul! N. A.) liberal a avut totdeauna precum se știe mare solitudine“. A mai arătat, spune același ziar că „momentul de față îi impune să ia dela gura altora și să taie nemilos, spre a se putea înzestra armata“. Deci iarăși: jertfe și iar jertfel Părintele V. Pirtea care a spus în Senat, că noul proiect împinge preoțimea noastră la mizerie, barem n'a mai primit nici măcar un răspuns...

După toate acestea, cum va putea începe biserica să-și trăiască adevăratul rol cu *conducători* săraci, nu știm. Desigur numai conducători nu vor putea fi preoții cari nu vor dispune de nimic; cari nu-și mai pot trimite copii la școlile din oraș, ca și prin aceasta să fie model de imitat, „pildă întru toate“ pentru păstoriții lor!

Triste, foarte triste perspective!

Mișcări în Graniță.

La Timișoara câțiva fruntași ai vieții noastre publice, au găsit cu cale să inițieze în primăvara acestui an o mișcare pentru *mutarea sediului eparhiei Caransebeșului* la... Timișoara. S'au adresat deci cu memorii către Patriarhie și către Guvern.

La Logoj baroul avocaților a cerut Guvernului *desființarea tribunalului* grăniceresc din Caransebeș.

La Turnu-Severin s'au ținut întruniri reclamând *plasa Orșova* pentru județul Mehedinți.

În fața acestor porniri, de a deposeda aceste istorice meleaguri de cele mai importante așezăminte, create și susținute în cursul veacurilor de obidă cu urlașe sacrificii și de a ciunti integritatea pământului grăniceresc, era numai firesc, ca oamenii cu răspundere din sudul Banatului să se înfrățească și să reacționeze cu vigoarea care îi caracterizează. Cele 94 comune, încadrate în Graniță, au trimis protestul lor Majestății Sale Regelui,

Patriarhiei și Guvernului... Iar la Caransebeș s'au ținut două mari întruniri, în cari s'a recurs la oblađuirea regească.

Rezultatul: *Tribunalul*, care ființează în Caransebeș de 195 de ani și de care nici ungurii n'au cutezat să se atingă, *rămâne*. Iar ministrul Justiției a ținut de cuvânt să declare în fața delegației noastre, că Majestatea Sa se interesează personal de Graniță și toate actele de guvernământ privitor la acest teritoriu trebuie să aibă și aprobarea Sa prea înaltă.

Spre a fi puși la adăpost față de eventualele surprinderi ce ni-le pregătește viitorul, poporul din Graniță și din cele 30 comune cari gravitează economiceste înspre ea, a cerut în adunarea de Joi — 21 Martie 1935 — *reînființarea vechiului județ al Severinului, cu capitala în Caransebeș*, desființat de unguri la 1881 din motive „naționale“. Regescul dar, care s'a revărsat anul trecut prin reînvierea unității ostășești, a cărei căpetenie este însuși Majestatea Sa, iar anul acesta prin statornicirea Tribunalului, nu ne îndoim că va prisosi și acum, când poporul loial și supus al Graniței îi implora ruperea sigiliilor nedreptății istorice și aducerea la viață a unității sale administrative.

Iar revolta ce s'a deslănțuit în zilele acestea însoțite între Dunăre și Bistra ni-au cutremurat ființa. Se încearcă sfărâmarea Altarului, care a ocrotit 16 secole neamul din aceste părți. Dar el reacționează cu prețul vieții sale și nu îngăduie nimănui să-i sfărâme sufletul... Episcopia Caransebeșului nu pleacă și nu va pleca nici odată, cât vor dăinui fruntariile acestei țări, consolidate și prin *credința* noastră.

Episcopie la Timișoara! Ea a fost reînființată cu concluzele Nr. 64 din 1900 și Nr. 67 din 1909 ale Congresului național bisericesc, delimitându-se și teritoriul și cheia de împărțire a averii comune, și apoi, *inactivată* prin concluzul Nr. 58 din 6/19 Octomvrie 1921. Consistorul mitropolitan, organul executiv al Congresului, a luat dispoziții la 22 Noemvrie 1921 sub Nr. 383 M. pentru constituirea și funcționarea corporațiilor eparhiale. Deci în baza Dreptului canonic al lui Șaguna — § 257 — episcopia Timișorii ființează... Evident ea are nevoie de mijloace materiale. Dar pentru a le avea în Statul nostru național, în județul și în municipiul cu resurse financiare atât de abundente e nevoie de a muta la Timișoara episcopia Caransebeșului?

C.

In jurul legii învățământului teologic.

Facultăți, Academii sau Seminarii teologice?

De: Diacon Iasis Duboșan.

Introducându-se academiile teologice în locul seminariilor, se va împuțina numărul studenților dela facultăți — ne mai având seminariști constrânși să o urmeze — odată. Apoi academiile recrutându-și studenții din absolvenții de liceu cu bacalaureat, se va împuțina numărul studenților dela facultate și mai mult, mai ales că la academie e cu mult mai efitin, nefiind taxe așa de mari, apoi se mai dă și bursă și ca absolvent de academie ai aproape aceeaș leafă ca și cel dela facultate. Unde să mai punem faptul, că în noul proiect se prevedea licență și pentru academie. Academia greco-catolică din Blaj o și dă! Numărul studenților dela facultate astfel micșorându-se nu numai că nu vor mai încasa profesorii atâția bani, dar nici nu vor mai funcționa 3 facultăți (căci atâtea avem azi) ci vor fi suficiente maximum două.

Al doilea motiv pentru care profesorii dela seminarii și în parte cei dela facultăți protestează, este un motiv de ordin psihologic în strânsă legătură cu drepturile ce se dau episcopului de a conduce școlile teologice. Dacă Biserica are această conducere înseamnă după P. C. Sa — de altfel așa și scrie — că vom ajunge la despotism, absolutism, se anihilează progresul, că episcopii sunt dornici de stăpânire și măgulește duhul lor de stăpânire, mai ales când și așa avem la fiecare școală conducătorii ei *pregătiți* (sublinierea Prea C. Sale) deci erarhii se gândesc la cele personale. Astfel conducerea Bisericii ar fi păgubitoare, ar duce la „prăbușirea Bisericii ortodoxe“. Iată ce poate susține un profesor universitar.

Cetind printre rânduri, expresiile de mai sus trădează sub forme deghizate un orgoliu, o îngâmfare, o vanitate deșeartă, uitând că „începutul păcatului este mândria“.¹⁾

Este vorba de o convingere a unor profesori încântați de bagajul științific pe care îl posedă, față de bagajul științific al episcopilor cari — crede P. C. Sa — e relativ cu mult mai redus.²⁾

Și atunci cum un reprezentant al științei ca de exemplu P. C. Sa ar putea sta sub conducerea unui sau unor episcopi inferiori lui din punctul acesta de vedere.

Este o convingere poate bună pentru înainte de război, când n'am prea avut adevărate valori³⁾ bisericești și am recrutat pe membri erarhiei dintre aceia pe cari i-am avut; oameni poate ceva mai simpli din punct de vedere științific, dar cu o dragoste creștinească mai presus de știință.

Creștinismul e viață și apoi Teologie.

Astăzi însă nu mai putem spune că n'avem episcopi bine pregătiți și din punct de vedere științific, sub a căror conducere i-ar fi rușine P. C. Sale să stea. Las la o parte că din aceste considerațiuni nici profesorilor dela seminarii nu le prea convine să stea prea legați de erarhie, căci în actualele seminarii, legătura cu erarhia e mult mai slabă decât legătura școalelor teologice cu ierarhia din noul proiect de lege.

La toate acestea finem să mai adaugăm, pentruca să știe și P. C. Sa, care este adevărul. Încă din 15 Decembrie 1926 continuând cu anii 1927, 1930, 1932, s'au făcut mai multe proiecte de sf. Sinod, trăsăturile fundamentale fiind aceleași. Toate s'au trimis diferitelor autorități competente, fie bisericești — episcopilor — fie școlare — ca academiile teologice etc. Toți aceștia și-au dat păreri favorabile proiectului. S'au făcut mai multe rapoarte întemeiate și s'au înaintat sf. Sinod. Iată de ce proiectul de lege e susținut și pus din nou în discuție.

II. Al doilea argument al păr. Mălăești este că acest proiect prevede conducerea imediată și exclusivă a Bisericii. După P. C. Sa aceasta e o idee „străină de școala ortodoxă“ deci „străină de ortodoxie“, „se schimbă felul ortodox de organizare al școalelor teologice“ etc. înseamnă *catolicism* și mai presus de toate stat în stat. Să vedem întrucât sunt justificate cele de mai sus. Să cercetăm Scripturile, canoanele, istoria și vom vedea care e spiritul ortodoxiei.

După cum ne învață Biserica noastră ortodoxă, puterea bisericească e de origine divină și o deține în *deplinătatea* ei episcopatul și o exercită sinodaliter. Deci subiect al puterii bisericești sunt episcopii, ca urmași ai sfinților apostoli. Puterea bisericească are 3 ramuri, dintre cari una e puterea învățătoarească. Episcopii au dreptul și în acelaș timp datorita să propovăduiască cuvântul sf. Scripturi,⁴⁾ cu timp și fără timp, să păstreze adevărata învățătură

1) Sirah 10, 15.

2) Dealtfel păr. V. Radu, profesor universitar a arătat capacitatea păr. Popescu-Mălăești în 1933 în „Biserica ortodoxă“. Extras „critică și metodă“.

3) Ic. M. Preoțescu prof. „Contribuții la desăvârșirea Legii de organizare bisericească“.

4) Can. 58 ss. Ap. și can. 19 trulan.

creștină și să ferească pe credincioși de învățături greșite.⁵⁾

Preotul exercită în parohie deasemenea o parte a puterii bisericești, dar numai în dependență de episcop, numai ca delegat al episcopului, preotul fiind un reprezentant permanent și ordinar al episcopului în parohie.

De aci un drept foarte firesc și o datorie a episcopului este aceea de a instrui în adevărurile dumnezeiești și în viața creștină, fie el personal sau prin delegații săi — profesorii de teologie — pe aceia pe cari va voi să-și pună mâinile și să-i trimită în numele său la parohie spre propovăduire. Așa sf. apostol Pavel îndeamnă pe Timotei să nu fie nepăsător de darul ce este întru el, ci să ia aminte la cetit, la îndemnat, la învățatură⁶⁾ ca mai în urmă să-i zică: „și cele ce ai auzit dela mine... le încredințează la oameni credincioși cari vor fi destoinici să învețe și pe alții“⁷⁾ să dea învățatură⁸⁾. Episcopului se cade să fie îndemânatec să învețe și pe alții.⁹⁾ Apoi să nu pună mâinile prea de grabă peste nimeni.¹⁰⁾

În sensul acesta se pronunță și canoanele. Să se ispitească cei ce vor să intre în cler, pentruca să fie vrednici de a se număra în cler „după hotărârile cele puse în sfințitele canoane“. Condițiune sine qua non de a intra în cler, era viață curată și cunoașterea învățăturilor creștine. Episcopul trebuie să chibzuiască cu judecată a hirotoni presbiteri și diaconi.¹¹⁾

Câtă strictete și prudență nu se cerea din partea Bisericii cu privire la conduita celor ce voiau să intre în cler când sf. Vasile cel mare zice: „cercetați pe cei cu vrednicie“ „și de or fi vrednici, să se primească“. Tânării candidați trebuiau instruiți în sfințenie, toate acestea le observau presbiterii și diaconii ca reprezentanți ai episcopului,¹²⁾ iar numai dacă candidatul este neprihănit să fie hirotonit.¹³⁾ Ori, cum se va convinge episcopul de toate acestea dacă conducerea școalelor teologice o are statul, când conducerea spirituală a episcopului nu e efectivă, imediată și directă, sau dacă nu va avea dreptul să ia măsurile de cuviință necesare pentru instruirea candidaților în sfințenie, în viață creștinească?

Deci e dela sine înțeles că episcopul trebuie să conducă instruirea celor ce voesc să intre în cler. „Motivul pentru care episcopul trebuie să supravegheze cultura și creșterea clericilor e că, după organizarea Bisericii, clericii fiecărei eparhii sunt ajutoarele și reprezentanții episcopului... și prin urmare trebuie să aibă o garanție oarecare pentru împlinirea serviciului pastoral, care ei se va încredința în anumite locuri“.¹⁴⁾

Dealtfel și istoria pledează în favorul tezei noastre, ca școalele teologice să fie sub conducerea imediată și efectivă a Bisericii.

Și fiindcă P. C. Sa păr. Mălăești face atâta caz de colaborare între Stat și Biserică, să începem cu această colaborare.

(Urmează)

„Dumineca Ortodoxiei“ în Logoj.

Această Duminecă simbolizează biruința spiritului asupra materiei, amintindu-ne de gloria venerabililor creștini, cari după multe jertfe au introdus definitiv sfințele icoane în biserici, la anul 842 d. Hr.

Cu multă înțelepciune au fixat părinții noștri bisericești praznicul acestei biruințe, tocmai în prima Duminecă din marele Post al Paștelor fiind acesta timpul cel mai potrivit de luminare și de încălzire duhovnicească.

Conștiință de însemnătatea acestei Dumineci, societatea femeilor ortodoxe române, „Armonia“ din Logoj, căreia dorind să-i dea amploarea unei puternice afirmații ortodoxe, a invitat pe Prea Sfințitul episcop Vasile să țină o conferință religioasă. Prea Sfinția Sa răspunzând invitației primite, a descins Duminecă la orele 5 p. m. în Logoj, însoțit fiind de diaconul Teodor Roșca.

În gara Logoj I s'a făcut o impunătoare și caldă primire. A fost salutat de: păr. Dr A. Mihaescu adm. protopopes al tractului Logoj, d-l Dr A. Birescu primarul orașului, Dr V. Mircu președintele „F. O. R.“-ului și dna A. Maier președinta societății „Armonia“, la sollicitudinea căreia P. S. S'a onorat Logojul. Mai erau de față autoritățile orașului, mulțime de popor, precum și elevii și cercetașii școalelor din localitate. La ora 6 seara P. S. Sa, însoțit de notabilitățile orașului a plecat dela locuința părintelui Mihaescu la teatrul orașului unde un imens public aștepta desfășurarea programului. Festivalul s'a deschis cu un admirabil concert religios al d-lui prof. Filaret Barbu executat de Corul Vidu, a urmat apoi salutul d-nei Maria Florescu (gingașa poetă Mia Cerna), care a rostit aceste frumoase cuvinte:

Prea Sfințite Părinte,

Femeia română, fântână neseacă a virtuților creștinești, candelă nestinsă a ortodoxiei, a avut și în istoricul Logoj, în toate timpurile, reprezentante demne de străbunele dispărute, pătrunse de două floruri mari: dragostea pentru frumusețea casei Domnului și pietatea pentru lăcașul celor ce odihnesc de veci...

14) N. Mihaș o. c. p. 209.

5) Nicodem Mihaș „Drept Bisericesc Oriental“ p. 358 sq.

6) I. Tim. 4, 13.

7) II. Tim. 2, 2.

8) II. Tim. 2, 24.

9) II. Tim. 2, 24.

10) I. Tim. 5, 22.

11) Canon 64 și 33 trulan.

12) Canonul 89 al sf. Vasile cel mare.

13) Canonul 4 Ciril al Alexandriei.

Descendentele lor în duh creștinesc, mănunchiul de femei constituite în Societatea pentru înfrumusețarea bisericii și a cimitirului greco-oriental din Logoj „Armonia”, am avut înalta onoare a ruga pe inbitul nostru Arhieru, să coboare în mijlocul nostru, ca prin învățăturile Sale, spice cu grănule de aur, și cuvintele Sale, lăcrămioare înrouate, să ne învioreze sufletele lăncezite, să le întărească în sovăirea lor, să picure balsam de vindecare pe inimile noastre rănile...

Căci în adevăr, Prea Sfințite, în epoca aceasta de adâncă depresiune morală, când vedem în jur de noi, că virtutea și dreptatea, cinstea și omenia sunt strivite sub călcâiul păcatelor de tot felul: al setei de plăceri, al poftii de câștig material, al cinismului crud; când tot ce este bun și frumos, ce-i nobil și gingaș e cutropit, murdărit și gătuil de concepțiile denaturate și monstruoase ale vremii noastre, avem îndoiță nevoie de mângâiere sufletească, de încurajare, de trezirea unei nădejdi de bine, când va învia iar adevărul învățat dela înaintașii noștri: că tot ce-i rău se va pedepsi, și ce-i bun se va răsplăti, — și nu invers, cum este astăzi...

Avem nevoie de sprijin, de cârjă, de călăuză, ca cel bolnav ori greu rănit, ca să putem călca și mai departe pe calea cea dreaptă și a înfruntă ispitele celui Rău, sdrobind încercarea sa de a triumfa asupra noastră...

Suntem cu cei ce se înecă și strigă după ajutor!
Bine ați venit la noi, Părinte! Binecuvântată fie această zi!

Aducându-Vă salutul și omagiu societății „Armonia” și al tuturor femeilor ortodoxe creștine din localitate, ne aplecăm cu profundă recunoștință deasupra mâinii inbitului nostru Arhieru, mulțumindu-i din toată inima, că a pășit în mijlocul nostru, aducându-ne razele calde și mângâietoare ale credinței adevărate!

Și recunoștința noastră este cu atât mai mare, cu cât venitul acestei seri este destinat pentru augmentarea fondului Societății noastre, care contribuie din răspunderile sale la înfrumusețarea, repararea și restaurarea sfintei biserici greco orientale din Logoj.

Prea Sfințite,

Biserica ortodoxă din Logoj, nu este numai a logojenilor, ea este a Banatului întreg!

Aici și-a rolit ochii de vultur Eflimie Murgu, aici și-a plecat capul de leu Emanoil Gojdu... Aici s'au închinat mândrii lupțului naționali Brediceanu și Braniste... Aici au slujit la altar cuvioșii părinți protopopi, al căror ultiu vrednic reprezentant a fost marele bănățean Gheorghe Popovici...

Poeți și artiști bănățeni, Ion Popovici Bănățeanul, Vlad dela Marina și Traian Grozavescu aici au visat fericirea neamului și au implorat împlinirea dorului secular...

Aici și-a suspinat melodiile divine, corul lui Ioan Vidu, sub bagheta fermecată a maestrului său, dela care i-a rămas și faima...

Și bunul Dumnezeu a vrut, ca toți acești fii distinși ai Banatului și ai neamului românesc, să odihnească, ca într'un slăvil Pantheon, în cimitirul acestei biserici...

Dar această sfântă și istorică biserică prezintă azi cel mai trist tablou: arsă de flăcări, înegrită de fum, cu pictura sfâșiată de grozăvia incendiului, ea stă de zeci de ani astfel, ca o sfântă și neputincioasă

mucenică, printre celelalte biserici, inoite, reținute și strălucitoare de frumusețe...

O privim cu fiorul durerii, cum au privit-o și s'au cutremurat toți cari au vizitat-o, în frunte cu măritul Vodă Ferdinand I-ul și Majestatea Sa inbitul nostru Rege Carol al II-lea.

Și ce fierbinte dorim să se găsească mijloace și posibilități fericite, pentru repararea și restaurarea ei.

Dar glasul nostru este prea slab, iar puterile noastre prea insuficiente pentru realizarea scopului... Deci cu mâinile împreunate, Vă implorăm, Prea Sfințite, să ne stați în ajutor în strădania noastră și prin greutatea autorității și prestigiului Prea Sfinției Voastre, să ne fiți interpret la slăvitul Tron al inbitului nostru Suveran și la înaltul guvern, ca din pânea bugetelor, să ni se dea și nouă nu o felie, ci să ni se facă o parte bună, căci altfel sfânta noastră biserică va rămâne, și pe viitor, un trist tablou...

Iar pentru că, după cum am zis, biserica ortodoxă română din Logoj este a bănățenilor, Vă rugăm, Prea Sfințite, ca prin vraja și puterea cuvintelor Prea Sfinției Voastre, să faceți ca fiecare credincios din binecuvântata-Vă eparhie, să înțeleagă aceasta și să si dea obolul, fie și numai un Leu de cap... Și atunci, cu ajutorul celor mari și a celor mici, opera se va înfăptui, și recunoștința obștească, ca și răsplăți la cerinți a Prea Sfinției Voastre, neperitoare va fi!

Să trăiți!

După acestea, P. S. Sa adânc impresionat de manifestația călduroasă cu care a fost înconjurat, a mulțumit fiilor Săi sufletești din cea mai mare parohie a eparhiei Sale, asigurându-i de tot concursul la străduința lor laudabilă în jurul pictării și renovării monumentalei biserici din Logoj.

În fața unui public înens, P. S. Sa își începe conferința despre valoarea religiei în fața omului de știință, întreținând publicul prezent într'o înaltă atmosferă vreme de peste o oră.

După ce face apoteoza biruinței creștinismului în primele opt veacuri, arată care a fost starea religioasă morală a veacului trecut.

Filosofia secolului al XIX-lea a redus toate fenomenele din natură la evoluționism și mecanism, aruncând umbre de inferioritate asupra valorii adevărilor religioase.

Filosofia nouă spiritualistă dela anul 1900 începând, a aplanat conflictul dintre știință și religie, având religia cel mai înalt patrimoniu: Sufletul, care se suprapune materiei. Atomul, divinizat în secolul XIX-lea, a fost înlocuit de marele învățat Blanck, cu spiritualismul.

Știința pură din vremurile de azi, dorește să se întregească cu adevărurile eterne ale religiei. După ce creerul omenesc s'a frământat 2000 de ani de problemele vieții, oamenii de știință de azi au ajuns la convingerea, că adevărata știință este a sluji lui Dumnezeu, căci el este viața și lumina și adevărul absolut.

Valoarea învățăturilor religiei creștine ortodoxe constă în aceea, că ortodoxia are în patrimoniul său adevărurile fixate și neschimbate de sfinții Părinți și Părinții bisericești în primele opt veacuri ecumenice. Deci, omul intelectual poate mărturisii deschis și convins adevărurile vecinice ale religiei ortodoxe!

A urmat apoi concertul religios „Mântuire” și cu acestea s'a încheiat o serbătoare de profundă însemnătate sufletească pentru credincioșii logojeni. **Coresp.**

Preoții din Almăj în slujba apostolatului.

De: Pr. Iacob Crețiu.

Constatăm, că atmosfera în care trăim este aceeași, plină de nesiguranță în ceea ce va aduce cu sine ziua de mâine, atât din punctul de vedere moral, cât și al stărilor materiale în care trăim.

Plutește în văzduh ceva de ne înțeles, iar această neliniștește cumplit sufletul lumii noastre.

Omenirea secolului mașinismului și al apogeeului materialismului istoric, a secolului dominat de o concepție condamnată despre sensul vieții, a secolului în care sufletul cu toate exigențele lui a fost și este completamente neglijat, se frământă să iasă la un liman ferit de atâtea svârcoliri.

Se svârcolește totuși să ajungă la un liman ferit deși mijloacele de ieșire nu au fost cel mai nimerit alese.

Și, atâta timp, cât în văzduh va pluti spiritul morbid, ateu, de pronunțată criză duhovnicească, ce ne caracterizează, **avem convingerea**, că zadarnice vor fi toate expedientele la cari s'a recurs și se recurge dela o zi la alta. Prin acestea nu se poate face nimic altceva, decât un fel de... prelungire a agoniei.

O omenire, care și-a pierdut sufletul, nu poate fi salvată prin formule de matematică sau economie politică. Trebuie să se reîntoarcă spre cele spirituale! Reîntoarcerea spre cele spirituale-duhovnicești este impusă de glasul vremii, altcum, prăbușirea omenirii este inevitabilă.

Ca toți cei dornici de luptă, noi, slujitorii altarului străbun din Almăjul atâtor glorioși înaintași, avem un crez, în slujba căruia am pus și punem tot ce are mai prețios sufletul nostru.

Crezul nostru este cuprins tocmai în lupta de reîntoarcere a omului spre cele duhovnicești.

Plecând dela adevărul, că **marile recolte sufletești se câștigă numai cu lucrători statornici, legați ogorului prin eforturi sistematice și coordonate,**¹⁾ noi, preoții din Almăj, continuăm lupta de desțelenire a sufletelor, luptă începută acum doi ani, și dorim să fim înțeleși și urmați de toți frații întru Hristos, căci sarcina este grea și depărtată roada ei; sufletele depărtate de biserica lui Iisus Domnul fiind multe, foarte multe.

La luptă am plecat cu elan acum doi ani și continuăm cu acelaș elan, aceeaș luptă, pentru că intensificarea activității noastre pastorale și misionare, este un imperativ al vremii. Redeșteptarea conștiințelor adormite, îndrumarea spre o viață spirituală sănătoasă a sufletelor chinuite de răspunsurile dubioase, rezultate ale încercărilor de deslegare a unor probleme caracteristice haoticelor preocupări dominante ale spiritului vremii de azi, — este mai mult ca necesară.

Biserica luptătoare a lui Hristos, nu trebuie și nici nu poate sta impasibilă în fața multiplelor curente de desăgregare a masselor.

Conștii de datoria bisericii luptătoare, de importanța unui misionarism metodic, în niște vremuri de pronunțată criză duhovnicească, convinși că poporul nostru are încă o **credință** vie și sănătoasă, nu ne vom opri la mijloc de drum, ori cari și de orice natură vor mai fi adversitățile cu cari va trebui să luptăm.

Repartizați după programul pe care-l dăm mai jos

și îndrumați prin cuvânt și exemplu de adevăratul slujitor al lui Hristos și înflăcăratul român de totdeauna, de octogenarul preot **Nicolae Novacovici** din Gârboveți, începând cu prima Duminică din postul sf. Paști, continuăm activitatea noastră misionară cu acelaș elan cu care am început-o acum doi ani.

În comunele în cari sectarismul a prins rădăcini mai adânci, se va celebra sf. Liturgie în sobor, cu preoții din parohiile unde sunt doi preoți, iar în cele mai puțin contaminate Verernia în sobor — cu predici și conferințe religioase — după următorul program:

1. **Lăpușnicul-mare** în 17 Martie a. c., Duminică I-a din post, sf. Liturgie cu preoții: Nicolae Novacovici-Gârbovăți, Silviu Novacovici Bănia, Tiberiu Șuta-Rudăria, Iacob Crețiu-Bozovici și preotul locului Nicolae Bihoi.

2. **Prilipeți** în 24 Martie Duminică II-a din post, vor lua parte la sf. liturgie preoții: Nicolae Novacovici, Pavel Bogoevici-Bănia, Nicolae Careba-Rudăria și Eremia Borchescu, preotul locului.

3. **Mocerș** 25 Martie. Vecernie preoții: Ioan Goanță-Șopotul nou, Emil Chimbir-Șopotul vechi, Nicolae Badini, Dalboșeți și Nicolae Bihoi, preotul locului.

4. **Rudăria** 31 Martie Duminică III-a din post, sf. Liturgie cu preoții: Silviu Novacoviciu, Iacob Crețiu, Iosif Bololoiu-Gârbovaț și preoții locului Nicolae Careba și Tiberiu Șuta.

5. **Prigor** 7 Aprilie Duminică IV-a din post. Vor celebra sf. Liturgie preoții Pavel Bogoevici, Tiberiu Șuta, Petru Popovici-Pătaș și preotul locului Ion Vladu.

6. **Dalboșeți** 14 Aprilie Duminică V-a din post. Vor celebra sf. Liturgie preoții Nicolae Novacovici, Silviu Novacovici, Iacob Crețiu și preotul locului Nicolae Badini.

7. **Pătaș** 21 Aprilie Dum. Florilor. Vecernie, voi lua parte preoții Eremia Borchescu-Prilipeți, Timote, Borchescu-Borlovenii vechi, Traian Căltun-Borlovenii noi, Ion Vladu-Prigor și preotul locului Petru Popovici.

8. **Șopotul vechi** 5 Mai Duminică Tomăi. Vecernie, vor lua parte preoții Nicolae Bădini-Dalboșeț, Petru Suciu-Mocerș, Iosif Bololoiu, Nicolae Bihoi și preotul locului, Emil Chimbir.

9. **Gârbovăt** în 12 Mai sf. Liturgie cu preoții Pavel Bogoevici, Nicolae Careba, Iacob Crețiu și preoții locului Nicolae Novacovici și Iosif Bololoiu.

10. **Bănia** 19 Mai Vecernie. Vor lua parte preoții Tiberiu Șuta, Iosif Bololoiu și preoții locului, Pavel Bogoevici și Silviu Novacovici.

11. **Borlovenii vechi** 21 Mai Vecernie. Vor lua parte preoții Eremia Borchescu, Traian Căltun, Petru Popovici, Ion Vladu și preotul locului Timotei Borchescu.

Ca spiritual, invit în 16 Aprilie pe toți frații preoți la ora 10 a. m. să se întrunească în sf. biserică din Bozovici, spre a se marturisi amăsurat prescrișelor sf. canoane. Nicolae Novacovici (ss.) paroh în Gârbovăt. Președintele curcilor pastorale din Almăj.

... Fie, ca aceste rânduri și un asemenea program, să determine la aceeaș muncă și pe alți frați întru Hristos.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

1) Gala Galaction.

ȘTIRI

Sfântul Sinod, întrunit în sesiunea de primăvară, s'a ocupat de problema salarizării clerului, o nouă arondare a teritoriului episcopiei Timișorii și alte lucrări curente. P. S. Sa Episcopul nostru a participat la ședințele sf. Sinod.

Predică. Duminică la sfânta liturgie a predicat diaconul *Zeno Muntean*, prof. la Academia teologică despre *Cultul icoanelor*.

După amiază la Vecernie, a predicat diaconul *Constantin Rudneanu* despre: „*Situația imperiului bizantin și luptele contra icoanelor*”. După căderea imperiului roman de Apus, Constantinopolul capitala lumii din Răsărit a devenit centrul lumii creștine. Aci erau bisericile minunate: *Sf. Sofia*, a *Sfinților Apostoli*, mănăstiri bogate și mulți călugări. Politica împăraților isaurieni aduc reformele religioase după sugestiile *Arabilor* și *Evreilor* în sensul căreia cultul icoanelor devine idolatric. Se citește din apologiile 57. Ioan Damascenul, cel mai chemat să ne vorbească despre grozăviile dezlănțuite atunci. Arta minunată a creștinismului din imperiul de Răsărit a fost nimicită, comori artistice s'au distrus, iar călugări au fost expuși persecuțiilor celor mai cumplite. Asemănător împăraților iconoclaști sunt și *sectarii zilelor noastre, cari fug de icoane*. Se aduc argumente pentru cinstirea icoanelor și a sfințelor simboale din istoria creștinismului din secolul III, II și chiar I-lea. Deasemenea se amintește și despre apărătorii ortodoxiei românești, cari au luptat din răsuputeri pentru triunful bisericii ortodoxe. „*Cultul icoanelor să ne fie alipirea cea mare față de sf. Biserică și drumul ducător la mântuire*”.

Joi în 21 Martie 1935 s'a ținut în Piața Unirii din Caransebeș o nouă adunare populară, care — după cuvântările dlui Dr. Cornel Corneanu, vicepreședintele Adunării Deputaților, părintelui protopresbiter Romul G. Ancușa, consilier eparhial și a dlui Dr. Dimitrie Novăcescu, primarul orașului, a adoptat cu mare însuflețire următoarea

Moțiune

votată la 21 Martie 1935

Poporul celor 94 comune ale Graniței Banatului, întrunit la 21 Martie 1935 în Caransebeș în adunare Națională:

1. *Exprimă Majestății Sale Regelui Carol II devotata sa recunoștință pentru darul regese ce l-a revărsat din nou asupra Graniței, menținându-i vechiul său tribunal grăniceresc;*

2. *Aduce mulțumiri Guvernului Țării pentru sollicitudinea cu care a onorat rugămintea dela 14 Martie 1935 a grănicerimii.*

Intr'una hotărăște:

3. *Să lupte până la izbânda finală pentru menținerea venerabilei episcopii Ort. rom. a Caransebeșului ce fințează de 16 secole cu reședința în Caransebeș, odinioară civitas regia, oraș cu strălucită tradiție națională, ecleziastică, culturală și economică și difuzor neîntrecut de energie românească și de disciplină ostășească;*

4. *Pentru reînștiințarea istoricului județ al Severinului cu capitala în Caransebeș, sfărâmat la 1881 de parlamentul unguresc, asigurându-se astfel nu numai integritatea și unitatea îndisolubilă a Graniței și a teritoriilor ce gravitează înspre ea, ci și trăinicia așezămintelor sale, lotatăta cetați nebiruite de rezistență națională, create cu uriașe sacrificii în cursul secolelor de opresiune.*

Prorogarea Parlamentului. Mulțimea de legi cari se reclamă votate, a constrâns la prorogarea actualului sesiuni parlamentare până la 15 Aprilie.

Profesor titular definitiv. Par. diacon *Constantin Rudneanu*, profesor la liceul din localitate, un distins colaborator al nostru, prin înalt decret regal a fost numit profesor titular definitiv la catedra de istorie a liceului „Traian Doda” din Caransebeș. Felicitări!

Pedeapsa avertismentului. Legea muncii naționale e în curs de aplicare. Așa, cercetându-se unele nereguli la fabrica Wolf din București, s'a constatat că are 90% din personal... străini. I s'a aplicat o amendă de 50 mii lei. Fabricii Luther, — vedeți ce nume în Capitala Țării românești — tot pentru nerespectarea condițiilor legale în ceea ce privește procentul de personal strein i s'a aplicat... pedeapsa avertismentului!

Un milion de lei în amenzi pentru nerespectarea repaosului duminical. Judecătoria de muncă din Chișinău făcând bilanțul activității sale în anul expirat a constatat că a aplicat contraveniențelor (comercianți, desigur) la legea repaosului duminical amenzi în valoare de un milion lei. Pe când se vor aplica asemenea amenzi celor cari fac alegeri politice, mari și mici, în Dumineci și sărbători, celor cari în Universități în cursuri și fac examene Dumineca. Dreptatea socială cere egalitate în toate și pentru toți!

Germania denunță clauzele militare ale tratatului dela Versailles. Conducătorul Germaniei A. Hitler a hotărât să introducă obligativitatea serviciului militar în Germania. Prin această îndrăzneală hotărâre Germania denunță de fapt clauzele militare ale tratatelor de pace cari au dat dreptul Germaniei la un număr limitat de soldați.

Din salariul pe Februarie se vor reține salariilor eparhiei câte 100 lei pentru ajutorul de înmormântare de 15.000 lei, votat preotului V. Vodă din Boldur după răposata lui soție, Aurelia.

Note Oficiale.

Nr. 1471 B. 1935.

În baza legii timbrului în vigoare toate cererile plângerile și arătările ce intră dela particulari sunt a se timbra și întru cât nu sunt timbrate nu li-se poate da curs.

În vremea din urmă tot mai dese sunt cazurile când cererile și plângerile ce intră la Consiliul eparhial, sunt netimbrate.

În urmărire On. Preoțime parohială va aduce la cunoștința credincioșilor, că orice cerere, arătare sau plângere dela particulari, ce se înaintează consiliului eparhial, trebuie timbrate căci la din contră nu i se va da nici un curs ci se va depune în arhivă.

Caransebeș la 2 Martie 1935.

Episcopul diecezan:

† Vasile

* * *

Nr. 1679 B. 1935.

În legătură cu Nota oficială Nr. 6973 B. ex 1934 din 21 Decembrie 1934 apărută în Nr. 51 din 23 Decembrie 1934 al „Foi Diecezană” se face cunoscut că Ministerul Apărării Naționale a dat ordin Regimentelor, Școalelor și Liceelor militare, ca toți ostașii și elevii când merg în permisiu sau concedii de vară să frecventeze în mod regulat biserica, aducând la întoarcere o dovadă oficială în acest sens dela preotul parohiei din care fac parte.

Caransebeș la 14 Martie 1935.

Episcopul diecezan:

† Vasile

CONCURS.

Nr. 967 B. ex 1935.

Pe baza §-ului 63 din Statutul organic combinat cu § 23 p. 5 din acest statut, precum și pe baza §-ului 7 din Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consiliul eparhial publică concurs pentru întregirea postului de protopresbiter în tractul Bocșei-montane, cu sediul în Bocșa-montană.

Recurenții la acest post, au să dovedească, că au calificarea prevăzută în concluzul Nr. III. al congresului național bisericesc din 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Dotațiunea dela parohia centrală protopresbiterală din Bocșa-montană constă:

a) Dela Societatea U. D. R. suma de 15.000 Lei anual, care eventual se poate reduce.

b) Titulo bir parohial dela s. biserică 3000 Lei anual.

c) Taxele stolare uzitate.

2. Dotațiunea protopresbiterală care constă din:

a) Locuință în natură în casa fundațională „Petru Borlovan”.

b) Birul protopresbiteral anual dela preoți conform punctului 32 din „Rescriptul declaratoriu iliric”.

c) Sesiunea parohială din Jidovini conform deciziei Consistorului diecezan Nr. 3902 B. ex 1910 din 6 Septembrie 1910.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor viitorul protopop va trebui să-și dea consimțământul la noua arondare, fără a putea formula vre-o pretensiune materială.

Reflectanții la acest post își vor înainta petițiunile lor ajustate cu documentele autentice despre calificarea și ocupațiunea lor de până acuma Consiliului eparhial în termen de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia Diecezană”.

Recurenții din alte eparhii vor avea să-și exopereze și permisiunea P. S. Sală episcopului diecezan, de a putea recurge.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial, ținută în 4 Martie 1935.

Episcopul diecezan:

† Vasile.

3—3

Tipografia și Librăria Diecezană

Caransebeș

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Este bogat înzestrată și bine-asortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou.

Legătorie proprie.

